

بررسی فعالیت‌های کنگره ۱۱۶ و نقش آن در سیاست خارجی آمریکا در قبال ایران^۱

مصطفی جهانبخش

دانشجوی دکتری، دانشگاه تهران، تهران، ایران، m.jahan1359@yahoo.com

چکیده

تقابل جمهوری اسلامی ایران و آمریکا پس از انقلاب اسلامی، دارای فراز و فرودهای فراوانی بوده که در دهه پنجم انقلاب با به قدرت رسیدن دولت «دونالد ترامپ» تشدید شد. بدین منظور کنگره آمریکا به‌عنوان یکی از مهم‌ترین ارکان ساختار قدرت از طریق قانون‌گذاری و نظارت، نقش غیرقابل انکاری را در سیاست خارجی آمریکا در قبال ایران طی چهل سال اخیر ایفا کرده است. هدف این مقاله بررسی اقدامات یک‌صدوشانزدهمین کنگره ایالات‌متحده آمریکا در قبال جمهوری اسلامی ایران و نقش آن در سیاست خارجی آمریکا است. بررسی‌های انجام شده حکایت از آن دارد که کنگره یک‌صدوشانزدهم تحت تأثیر نفوذ گسترده لابی‌های صهیونیستی فعالیت‌های تقنینی و نظارتی فراوانی را علیه جمهوری اسلامی ایران و کنترل عناصر قدرت آن؛ از جمله توانایی‌های هسته‌ای و موشکی و قدرت منطقه‌ای ساماندهی کرده است. با وجود این، اقدامات کنگره در سال دوم فعالیت آن با اوج‌گیری تنش‌ها در منطقه به‌ویژه پس از ترور سردار سلیمانی و حمله موشکی ایران به پایگاه «عین‌الاسد»، به کنترل سیاست‌های جنگ افروزانه دولت ترامپ با هدف پیشگیری از حمله نظامی علیه جمهوری اسلامی ایران معطوف گردید. شاخص‌ترین اقدامات کنگره یک‌صدوشانزدهم اعم از یک لایحه و قطعنامه مشترک در همین رابطه انجام پذیرفته است. به نظر می‌رسد با وجود اقدامات متقابل دولت ترامپ برای بی‌اثر کردن قطعنامه مصوب کنگره، فعالیت‌های کنگره یک‌صدوشانزدهم یکی از مؤلفه‌های مؤثر در پیشگیری از ایجاد یک جنگ تمام عیار علیه ایران بوده است.

واژه‌های کلیدی: کنگره ایالات‌متحده، سیاست خارجی آمریکا، جمهوری اسلامی ایران،

قانون‌گذاری، نظارت

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۲/۱۸ تاریخ بازبینی: ۹۹/۰۵/۰۳ تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۶/۱۵

فصلنامه روابط خارجی، سال ۱۲، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۹، صص ۲۸۵-۳۰۸